

Gulivaziun naziunala da finanzas

Il pli important en furma concisa

La gulivaziun naziunala da finanzas (NGF) e la nova repartiziun da las incumbensas tranter la Confederaziun ed ils chantuns che resulta da quella èn entradas en vigur l'onn 2008. I sa tracta qua d'in dals projects da refurmira ils pli impurtants dals ultims onns. Las finamiras principales da la gulivaziun da finanzas èn la reducziun da las differenzas chantunalas tar la capacitat finanziala sco er l'augment da l'autonomia finanziala e da la cumpetitivitat fiscale dals chantuns. Il segund rapport davart l'efficacitad mussa che la NGF ademplescha sias finamiras. Adattaziuns èn previsas mo per las contribuziuns da basa da la gulivaziun da resursas. Quellas vegnan reducidas per 165 milliuns francs per onn en la perioda 2016–2019.

Gulivaziun da resursas e da grevezzas

Pervia da differenzas economicas e demograficas na disponan ils singuls chantuns betg da resursas finanzialas egualas. Ultra da quai chaschunan la situaziun geografica u chargias da centers urbans premissas inegualas per ademplir las incumbensas. Per reducir questas inegalitads èn vegnids sviluppads en ils chantuns e sin plaun federal sistems da gulivaziun da finanzas.

La gulivaziun da resursas sa basa sin il potenzial da resursas dals chantuns. Quest potenzial sa cumpona da las entradas e da las facultads suttamessas a la taglia da las personas naturalas sco er dals gudogns suttamess a la taglia da las interpresas. Sin basa da questi potenzials vegnan ils chantuns dividids en chantuns cun bleras resursas ed en chantuns cun paucas resursas. Ils chantuns cun paucas resursas survegnan meds finanzials dals chantuns cun bleras resursas (gulivaziun da resursas orizontal) e da la Confederaziun (gulivaziun da resursas vertical) e pon disponer libramain da questi meds. La concurrenza fiscale resta.

La gulivaziun da grevezzas cumpensescha grevezzas spezialas geographic-topograficas e sociodemograficas ch'en confrontadas cun custs pli auts per metter a disposizion bains e servetschs statals. Ils chantuns da muntopna han per exempl custs pli auts en connex cun l'infrastructura, cun il servetsch d'enviern u cun la scola (p.ex. bus da scola). En ils chantuns dals centers è savens la quota da personas pli attempadas, da personas povras e da personas estras extraordinariamain auta.

Gulivaziun d'inequalitads

Per mitigiar las perditas finanzialas dals chantuns cun paucas resursas tar la midada da la veglia gulivaziun da finanzas al sistem nov, è vegnida introducida ina gulivaziun d'inequalitads sco element supplementar. Dus terzs da questa gulivaziun vegnan finanziads da la Confederaziun, in terz dals chantuns en proporziun da lur populaziun. La gulivaziun vegn conce-

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Departament federal da finanzas DFF

dida mo a chantuns cun paucas resursas. En intervals regulars vegni controlà, sche la gulivaziun d'inequalitads è anc necessaria. Otg onns suenter sia introducziun sa reducescha ella mintga onn per 5 pertschient. Uschia finescha ella definitivamain suenter maximalmain 28 onns.

Detretschament da las incumbensas e da la finanziaziun

Cun il project da refurma èn vegnidas detretschadas 17 da totalmain 33 anteriusas incumbensas cuminaivlas. Set champs d'incumbensa han midà a la competenza unica da la Confederaziun (p.ex. las vias naziunalas, las rentas da la AVS e da la AI) e diesch a la competenza unica dals chantuns (p.ex. contribuziuns da construzion e da gestiun a chasas da dimora, a lavoratoriis ed a centers da di en il rom da la AI). 16 champs d'incumbensa vegnan ademplids er vinvant cuminaivlamain da la Confederaziun e dals chantuns.

Cuntanschi la finamira

Mintga quatter onns preschenta il Cussegli federal al parlament in rapport davart l'execuziun e l'efficacitad da la NGF. Il segund rapport davart l'efficacitad per la perioda 2012–2015 è vegni preschentà il mars 2014.

Tenor quel è la finamira d'ina dotaziun minimala da resursas per persuna d'almain 85 pertschient da la media svizra vegnida surpassada ils onns 2012 fin 2014 en tut ils chantuns. En general na poi betg vegnir discurri d'ina reduziun da las differenzas tar la grevezza fiscale. Diferents chantuns cun paucas resursas han dentant pudì sbassar marcantamain lur tariffas da taglia. La competitividat fiscale dals chantuns cun bleras resursas na veg betg influenzada da la gulivaziun da resursas. Tar las taglias sin las interpresas e sin las entradas han la Svizra ed ils chantuns er vinvant in aut nivel da competitividat.

Mesiras per ils onns 2016–2019

Il rapport davart l'efficacitad da la segunda perioda da rapport n'ha mussà naginas mancanzas u deblezzas gravantas. Cun excepciu da las contribuziuns da basa da la gulivaziun da resursas n'èn perquai previstas naginas midadas. Per las contribuziuns da basa ha il parlament concludi en la sessiun da stad 2015 ina reduziun da 165 millioni francs per onn. Quai è la mesidad da la summa ch'il Cussegli federal aveva pretendi. Dals respargns annuals van 98 millioni francs a favur da la Confederaziun e 67 millioni francs a favur dals chantuns donaturi.

